

Strategisk miljöbedömning av översiktsplan för Vetlanda kommun - samrådshandling

Vetlanda

Innehåll

Syfte	2
Icke-teknisk sammanfattning	2
Planeringsförutsättningar.....	2
Utmaningar.....	2
Mål och utvecklingsinriktning.....	2
Konsekvenser av planförslaget.....	3
Samlad bedömning.....	3
Inledning.....	4
Avgränsning	4
Metod för bedömning.....	7
Övergripande bedömningsgrunder	8
Nulägesbeskrivning.....	9
Befolkning och människors hälsa	9
Klimatpåverkan och klimatanpassning.....	11
Naturmiljö och biologisk mångfald.....	13
Landskap och kulturmiljö	14
Hushållning med naturresurser	14
Teknisk försörjning	16
Planförslag.....	19
Sammanfattning av planförslaget	19
Jämförelse mellan alternativ	21
Alternativ till planförslaget – spridd bebyggelse.....	21
Nollalternativ – utveckling enligt gällande översiktsplan (2010)	22
Miljökonsekvenser av planförslaget	24
Befolkning och människors hälsa	24
Klimatpåverkan och klimatanpassning.....	24
Trafik och transporter.....	25
Natur och biologisk mångfald.....	25
Kulturmiljöer.....	26
Hushållning med naturresurser	26
Avstämning mot nationella miljökvalitetsmål.....	27
Samlad bedömning i relation till miljömålen	28
Förslag till uppföljning	29

Syfte

Denna strategiska miljöbedömning (SMB) är en del av pågående arbete med ny översiktsplan. Syftet med den är att identifiera, beskriva och bedöma den betydande miljöpåverkan som kan uppstå vid genomförandet av förslaget. Miljöbedömningen är en kontinuerlig process och resulterar i en slutlig miljökonsekvensbeskrivning.

Icke-teknisk sammanfattning

Översiktsplanen beskriver hur Vetlanda kommun långsiktigt vill använda, utveckla och bevara mark och vatten. Planen gäller hela kommunen och vägleder beslut om bostäder, näringsliv, infrastruktur, natur och kulturmiljöer. Den utgår från visionen *”Vetlanda – här växer människor och företag”* och ska bidra till en attraktiv, hållbar och nytänkande kommun.

Planeringsförutsättningar

Vetlanda är en glesbygdskommun med en stark industritradition och stora områden med skog och jordbruksmark. Kommunen har omkring 27 400 invånare, där hälften bor i centralorten. Befolkningen minskar svagt och andelen äldre ökar, vilket påverkar behovet av bostäder, service och arbetskraft.

Vägar och järnväg binder ihop orterna, men många är beroende av bil och järnvägens kapacitet är begränsad. Planeringen tar hänsyn till riksintressen, miljömål och regionala strategier.

Utmaningar

Kommunen möter flera utmaningar samtidigt:

- *Demografi:* Färre personer i arbetsför ålder och fler äldre påverkar ekonomi och service.
- *Klimat:* Utsläppen behöver minska och samhället måste anpassas till ett förändrat klimat.
- *Transporter:* Kollektivtrafik, cykelvägar och järnväg behöver stärkas för minskat bilberoende.
- *Attraktionskraft:* Kommunen behöver utvecklas för att behålla och locka invånare och företag.

Mål och utvecklingsinriktning

Planen styrs av kommunens vision och fem målbilder:

Boende, näringsliv, grönare kommun, tillgänglighet samt gestaltning och livskvalitet.

Planeringen ska:

- Möjliggöra ett varierat bostadsutbud.
- Stärka näringslivets utveckling.
- Värna natur, biologisk mångfald och kulturmiljö
- Skapa trygga och inkluderande livsmiljöer
- Främja social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet

Utvecklingen koncentreras till centralorten och fyra prioriterade stråk där bebyggelse, infrastruktur och service redan finns. Serviceorter och arbetsorter ges förutsättningar att växa genom förtätning och nya bostadsområden nära befintlig bebyggelse. På landsbygden möjliggörs småskalig utveckling med hänsyn till landskapets värden.

Planen ger vägledning för hur olika intressen ska vägas mot varandra i kommande planering och bygglov.

Konsekvenser av planförslaget

Miljöbedömningen visar att planen innebär både positiva och negativa konsekvenser.

Möjliga negativa konsekvenser är främst:

- Mer mark tas i anspråk för bebyggelse
- Ökad trafik och risk för mer buller
- Påverkan på natur- och kulturmiljöer
- Risk för intrång i jordbruksmark och ekologiska samband

Möjliga positiva konsekvenser är

- Mer samlad och effektiv bebyggelsestruktur
- Bättre förutsättningar för kollektivtrafik och hållbara transporter
- Effektivare användning av mark och infrastruktur
- Möjlighet att styra utvecklingen till redan påverkade områden

Samlad bedömning

Översiktsplanen innebär viss lokal miljöpåverkan, men skapar samtidigt goda förutsättningar för en mer hållbar samhällsstruktur, bättre resursanvändning och minskat klimatavtryck på lång sikt. Planförslaget bedöms sammantaget vara förenligt med de nationella miljökvalitetsmålen, i synnerhet miljömålet God bebyggd miljö, genom att främja en långsiktigt hållbar bebyggelsestruktur, goda livsmiljöer, tillgång till grönområden samt en effektiv användning av mark, vatten och teknisk infrastruktur. Samtidigt kvarstår målkonflikter, bland annat avseende klimatpåverkan från transporter, ianspråktagande av jordbruksmark samt påverkan på lokala och nationella natur- och kulturmiljövärden. De miljöeffekter som identifierats bedöms i huvudsak vara lokala till sin karaktär och möjliga att hantera genom efterföljande planering.

Inledning

Enligt miljöbalken (1998:808) och plan- och bygglagen (2010:900) ska en översiktsplan miljöbedömas om dess genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Miljöbedömningen ska integreras i planprocessen och bidra till att miljöaspekter beaktas som en del av kommunens långsiktiga utveckling.

Syftet med denna miljöbedömning är att genom processen:

- Beskriva planförslagets miljökonsekvenser.
- Föreslå åtgärder för att förebygga, minska eller kompensera negativ påverkan.
- Belysa alternativa utvecklingsvägar och jämföra dessa, samt;
- Föreslå hur miljöpåverkan ska följas upp

Miljöbedömningen syftar till att stödja kommunens beslut om hur utvecklingen inom planområdet kan ske på ett långsiktigt hållbart sätt. Den ska säkerställa att viktiga natur- och kulturvärden bevaras och att ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter vägs in i planeringen. Miljöbedömningen ska också bidra till att identifiera möjliga konflikter mellan utvecklingsintressen och miljömässiga begränsningar, och på så sätt skapa förutsättningar för en utveckling som möter invånarnas behov och möjliggör befolkningstillväxt utan att påtagligt äventyra miljöns kvalitet.

Bestämmelser om miljöbedömningar finns främst i miljöbalken, där reglerna skiljer mellan strategisk miljöbedömning och specifik miljöbedömning. Den strategiska miljöbedömningen avser planer och program, exempelvis översiktsplaner och detaljplaner. Specifika miljöbedömningar gäller verksamheter och åtgärder som prövas genom tillstånd eller beslut. Närmare bestämmelser om tillämpningen finns i miljöbedömningsförordningen (2017:966).

I förordningen anges att en betydande miljöpåverkan alltid ska antas när översiktsplanen anger förutsättningar för bland annat tätortsbebyggelse, industriområden, byggande av vägar och olika anläggningar för turism och friluftsliv. Eftersom denna översiktsplan uppfyller flera av de kriterier som anges i miljöbedömningsförordningen görs bedömningen att planen kan medföra en betydande miljöpåverkan.

Avgränsning

Den strategiska miljöbedömningen avgränsas för att definiera vilka miljöaspekter, geografiska områden och tidsperspektiv som ska ingå i bedömningen. Avgränsningen görs tidigt i processen för att fokusera på de frågor som är mest relevanta för översiktsplanens innehåll och utvecklingsinriktning. Det är vanligt att avgränsningen behöver justeras under arbetets gång, som till exempel när nya underlag finns tillgängliga eller när synpunkter har inkommit som breddar kunskapsunderlaget.

I denna SMB omfattar avgränsningen inledningsvis:

- *Miljöaspekter:* De miljöfrågor som kan påverkas av planens genomförande som till exempel befolkning och människors hälsa, (såsom buller, luftkvalitet), vatten, naturvärden och biologisk mångfald, landskap och kulturmiljöer.

- *Geografiskt område:* Planområdets omfattning samt angränsande områden som kan påverkas av planens genomförande, direkt eller indirekt.
- *Tidsperspektiv:* Både kortsiktiga effekter under byggskedet och långsiktiga effekter på miljön och samhällsstrukturen.

Syftet med avgränsningen är att säkerställa att bedömningen blir effektiv, relevant och tydlig, samt att den ger ett underlag för att identifiera betydande miljökonsekvenser och behov av åtgärder.

Avgränsningssamråd

Ett avgränsningssamråd av miljökonsekvensbeskrivningen genomfördes med Länsstyrelsen i Jönköpings län 16 oktober 2023. Avgränsningssamråd med samtliga angränsande kommuner hölls mellan september och oktober 2024.

Geografisk och tidsmässig avgränsning

Geografiskt omfattas hela kommunens yta av planförslaget och miljöbedömningen men vissa frågor kan behöva belysas i ett mellankommunalt perspektiv.

Översiktsplanens tidshorisont är år 2040 vilket också gäller för den strategiska miljöbedömningen. Påverkan inom några miljöaspekter kan sträcka sig längre än till planperiodens slut.

Detaljeringsnivå

Detaljeringsnivån är vald utifrån översiktsplanens syfte och funktion. Miljökonsekvenserna redovisas därför på en övergripande nivå, utifrån planens riktlinjer och ställningstaganden, snarare än genom mer detaljerade och områdesspecifika bedömningar som lämpar sig bättre för senare planeringsnivåer. Geografiska områden som behöver studeras mer specifikt inför granskning av planförslaget anges.

Val av miljöaspekter

Bedömningen omfattar de miljöaspekter som är mest relevanta för kommunen och planens genomförande. Särskild uppmärksamhet ges åt följande:

Miljöaspekt	Avgränsning
Befolkning och människors hälsa	• Buller (trafik, industri och vindkraft) • Luftkvalitet • Friluftsliv och rekreation • Förorenad mark • Avlopp och avfall • Transporter med farligt gods • Miljöfarliga anläggningar
Klimatpåverkan och klimatanpassning	• Utsläpp av växthusgaser, främst utifrån behovet av transporter • Energiförsörjning • Energieffektivisering i byggnader och transportsystem • Risk för översvämning, ras, skred och erosion • Stigande temperaturer och torka
Trafik och transporter	• Hållbara kommunikationer • Riksintressen kommunikationer
Natur och biologisk mångfald	• Sammanhängande grönstruktur som förutsättning för biologisk mångfald • Påverkan på skyddade arter • Riksintressen naturvård
Kulturmiljöer	• Kulturmiljö av allmänt intresse • Landskapsbild • Riksintresse kulturmiljövård
Hushållning med naturresurser	• Jordbruksmark • Skogsbruksmark • Produktion av förnybar energi • Vatten • Riksintressen (samlad)

Metod för bedömning

I miljöbedömningen används följande begrepp för att beskriva sambandet mellan planens innehåll och de miljöeffekter som kan uppstå:

Påverkan

Med påverkan menas de förändringar som uppstår i miljön om planen blir verklighet. Det kan handla om att mark används på ett nytt sätt, att trafiken ökar eller att det tillkommer buller, utsläpp eller ändrade vattenflöden. Kort sagt beskriver påverkan *vilka direkta och indirekta förändringar som uppstår* i omgivningen på grund av planförslaget.

Effekt

Effekt handlar om hur de här förändringarna påverkar olika delar av miljön. Det kan till exempel vara att naturvärden försämras, att landskapsbilden förändras eller att människor upplever mer störningar. Effekten beskriver alltså konsekvensen för en viss miljöaspekt, inte bara att något förändras utan *hur det faktiskt märks* i naturen, landskapet eller för människor.

Konsekvens

Konsekvensen är en samlad bedömning av både påverkan och effekten i relation till hur viktigt eller känsligt området är. Ett område kan till exempel vara känsligt, som ett naturreservat eller en dricksvattentäkt; värdefullt, som ett kulturmiljöområde eller robust, som ett redan påverkat eller bebyggt område.

Möjligheten till positiva och risk för negativa konsekvenser av planförslaget och nollalternativet har bedömts och redovisas i text. De övergripande bedömningsgrunderna som ligger till grund för bedömningen anges nedan. Under respektive miljöaspekt redovisas dessa tillsammans med eventuella kompletterande bedömningsgrunder, förutsättningar, planförslagets innehåll samt en beskrivning och en bedömning av omfattningen av planförslagets påverkan, effekter och konsekvenser.

Konsekvenserna värderas i en samlad bedömning utifrån relationen mellan befintliga värden och en bedömning av planförslagets påverkan och effekter på dessa värden.

Redovisningen, i en ganska bred och övergripande samlad bedömning, är vald utifrån att det alltid finns osäkerheter i miljöbedömning av översiktsplaner. Detta främsta av två anledningar:

- Översiktsplanen är övergripande och endast av vägledande karaktär varför bedömningar av översiktsplaner alltid innebär större osäkerhet än när miljöbedömningar görs i detaljplaner eller i efterföljande tillståndsprövningar.
- Det finns generellt alltid osäkerhet i antaganden om framtiden och i tillförlitligheten i nuvarande kunskapsläge och underlag

Övergripande bedömningsgrunder

Till grund för bedömningen av miljökonsekvenser används relevanta kommunala planer, program och mål, nationella miljökvalitetsmål, riktvärden och miljökvalitetsnormer och påverkan på riksintressen.

Miljömål

Det övergripande målet för Sveriges miljöpolitik är att till nästa generation lämna över ett samhälle där landets stora miljöproblem är lösta. För att uppnå detta har 16 miljökvalitetsmål antagits. Målen beskriver den miljömässiga dimensionen av politiken för en hållbar utveckling och anger det tillstånd i miljön som det samlade miljöarbetet ska leda till. Följande miljökvalitetsmål har bedömts vara relevanta för planförslaget

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giftfri miljö
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Miljöbedömningen genomförs med utgångspunkt i preciseringarna för miljökvalitetsmålet *God bebyggd miljö*. Dessa används som en samlad struktur för att bedöma planens miljöpåverkan eftersom de omfattar centrala frågor om mark- och vattenanvändning, bebyggelsestruktur, grön- och blåstruktur, kulturmiljö, hälsa, klimat och resurshushållning.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer (MKN) är bindande nationella föreskrifter om lägsta godtagbara miljökvalitet. Det finns idag normer för föroreningar i utomhusluften, parametrar i vattenförekomster, kemiska föreningar i fisk- och musselvatten och för omgivningsbuller. Kommuner och myndigheter är ansvariga för att miljökvalitetsnormer följs samt att vidta de åtgärder som behövs enligt fastställda åtgärdsprogram. I arbetet med översiktsplanen finns förutsättningar att förutse på vilka platser och i vilka situationer som exempelvis föroreningshalter, värden för vattenkvaliteten och bullernivåer riskerar att överskridas. Därför ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen anser att miljökvalitetsnormer ska följas.

Riksintressen enligt 3 och 4 kapitlet miljöbalken

Riksintressen anger områden och värden som är av nationell betydelse för exempelvis naturvård, kulturmiljö, friluftsliv, kommunikationer och totalförsvaret. Dessa ska skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada eller försvåra deras värden eller funktion. Översiktsplanen ska redovisa hur riksintressena påverkas av den framtida markanvändningen och säkerställa att en avvägning sker vid eventuella målkonflikter. Riksintressen används därför som

bedömningsram vid konsekvensanalysen för flera miljöaspekter. I kommunen finns riksintressen för energiproduktion (vindkraft), kommunikationer, kulturmiljövård, naturvård och totalförsvarets militära del. Även Natura 2000 områden har riksintressestatus.

Agenda 2030

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030 – en global handlingsplan för att ställa om till ett hållbart samhälle. Målen och delmålen är sammanlänkade och omfattar tre delar av hållbar utveckling: ekonomisk, social och miljömässig. Genom att nå Sveriges miljökvalitetsmål bidrar man också till att uppfylla den ekologiska delen av Agenda 2030. De globala hållbarhetsmålen utgör en viktig övergripande ram för samhällsplaneringen. Relevanta mål kopplade till klimat, ekosystem, vattenresurser, hälsa och robust infrastruktur beaktas vid bedömning av planens långsiktiga miljöeffekter.

Nulägesbeskrivning

Inledningsvis redovisas nuläget av de olika delarna av miljön i Vetlanda kommun.

Befolkning och människors hälsa

Miljöaspekten omfattar de faktorer i den fysiska miljön som påverkar människors livskvalitet, trygghet och välbefinnande. Aspekten rör bland annat demografiska förändringar, boendemiljöer, tillgång till service och rekreation, samt exponering för störningar såsom buller, luftföroreningar och risker i omgivningen.

Ett hållbart samhällsbyggande innebär att skapa goda och jämlika livsmiljöer där människor kan leva, verka och vistas utan att utsättas för ohälsosamma miljöer eller sociala otryggheter. Begreppet "befolkning" påminner om att det i vissa fall är viktigt att beakta hur förändringen påverkar olika grupper av befolkningen, till exempel äldre eller barn och unga, som kan vara mer känsliga för en viss påverkan.

Miljömålet God bebyggd miljö utgör det mest relevanta miljömålet. Målet anger att den byggda miljön ska vara långsiktigt hållbar och erbjuda goda och hälsosamma livsmiljöer. I preciseringen Hälsa och säkerhet i miljömålet tydliggörs att människor inte ska utsättas för skadliga ljudnivåer eller andra oacceptabla hälso- och säkerhetsrisker i sin närmiljö.

Trafikbuller: Det finns ingen utbredd trafikbullerproblematik i Vetlanda kommuns tätorter. För merparten av bostadsbebyggelsen understiger bullernivåerna gällande riktvärden. Endast bostäder belägna i direkt anslutning till de större vägarna exponeras för dygnsekvivalenta nivåer över 55 dBA.

För skol- och förskolegårdar uppfylls Naturvårdsverkets riktvärde om högst 50 dBA dygnsekvivalent ljudnivå vid samtliga skolor och vid majoriteten av förskolorna. I Vetlanda tätort är det fyra förskolor där delar av gårdarna överskrider riktvärdet.

Naturområdena i tätorterna bedöms generellt ha en god ljudmiljö. I Vetlanda och Ekenässjön ligger huvuddelen av naturområdena inom 40 – 50 dBA dygnsekvivalent ljudnivå, medan ljudnivåerna i övriga tätorter är ännu lägre. Endast mindre delar av naturområden nära större vägar uppvisar något högre nivåer, men ljudmiljön bedöms sammantaget ge goda förutsättningar för rekreation och vistelse.

Verksamhetsbuller: Bebyggelsestrukturen i kommunens tätorter innebär att det i några av dem finns industri- och verksamhetsområden nära etablerade bostadsområden. Det innebär

att viss problematik finns rörande buller från verksamheter. Det rör framförallt de centrala verksamhetsområdena i centralorten, Korsberga och i Ekenässjön.

I kommunen finns flera större vindkraftsanläggningar. Buller från vindkraftverk kan påverka närboendes hälsa och trivsel, och består både av lågfrekvent ljud och det pulserande "swish"-ljudet från rotorbladen. Bullrets omfattning och upplevelse påverkas av faktorer som avstånd, vindförhållanden, terräng och bebyggelsens placering. Vindkraftsbuller bedöms enligt särskilda riktvärden som skiljer sig från industribuller. De vindkraftsanläggningar som etablerats i kommunen har huvudsakligen placerats inom de områden som i översiktsplanen från 2010 redovisats som lämpliga för vindkraft, där skyddsavstånd till tätorter och sammanhållen bebyggelse beaktats. Vid tillståndsprövning eller bygglov säkerställs att gällande riktvärden för buller uppfylls i förhållande till enskilda bostäder.

Buller från andra anläggningar: Inom Vetlanda tätort finns i dagsläget motorsportverksamhet i form av två speedwaybanor och en bana avsedd för körning av radiostyrda bränsledrivna bilar. I anslutning till dessa banor finns också skjutbanor. De sammanvägda bullerstörningarna från motorbanor och skjutbanor på och intill Vetlanda motorstadion är redan idag ett problem vid närmaste bostäder. Bostadsexploatering av buffertområdet mellan motorstadion och befintliga bostäder eller utveckling av verksamheterna vid Vetlanda motorstadion bedöms därför inte vara möjlig.

På landsbygden förekommer buller främst från jord- och skogsbruk och vindbruk (se ovan).

Vibrationer: För vibrationer som uppkommer från väg- och spårtrafik är markförhållandena avgörande för vibrationernas uppkomst och utbredning. I mjuka jordarter som isälvssediment och torv kan vibrationer från väg- och spårtrafik lättare alstras och fortplantas längre, vilket ökar risken för kännbara vibrationer i närliggande byggnader. Delar av befintlig bebyggelse ligger på isälvssediment i Vetlanda, vilket kan vara känsligt ur vibrationssynpunkt.

Luftförhållanden: Vetlanda kommun genomför årliga beräkningar och modelleringar av luftföroreningar som en del av kommunens kontrollansvar för utomhusluft. Högst haltnivåer av luftföroreningar finns vid vägar med högt trafikflöde, men resultatet från beräkningarna visar att halterna ligger under det som anges i de nuvarande miljö kvalitetsnormerna.

Luktproblem kan uppstå när verksamheter, trafik eller annan mänsklig aktivitet ger upphov till obehaglig lukt som påverkar människors hälsa och trivsel. Vanliga källor är exempelvis livsmedelsindustrier, reningsverk, avfallshantering och gjuterier.

I kommunen förekommer luktstörningar främst i och i anslutning till centralorten och tätorter, men bedömningen är att omfattningen i nuläget är begränsad. Några utpekade/planlagda bostadsområden bedöms dock ligga alltför nära reningsverk. Det rör särskilt områdena i norra delen av Korsberga vilket vid en utbyggnad skulle påverka nuläget negativt.

På landsbygden och vid landsbygdsnära bostäder kan det förekomma luktstörningar i samband med djurhållning och åkerbruk (främst gödselhantering). Störningarna bedöms dock som begränsade.

Förorenade områden: Förorenad mark förekommer i de flesta områden som är, har eller kommer att bli exploaterade. Det är framför allt tidigare industriell verksamhet som har orsakat föroreningarna. För att nå miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö, där föroreningar ska vara åtgärdade i sådan omfattning att de inte utgör något hot mot människors hälsa eller miljön, krävs god kunskap om markförhållandena samt ett aktivt arbete med att förebygga, undersöka och åtgärda förorenade områden.

Riskerna för människors hälsa och miljön varierar mellan olika objekt. Det är därför viktigt att kommunen har god kännedom om föroreningssituationen och arbetar aktivt med att inventera, riskbedöma och vid behov sanera de områden som bedöms innebära risker. Kommunens tillsyn enligt miljöbalken baseras på objektens riskklassning enligt MIFO-modellen, där områden i riskklass och branschklass 1 och 2 prioriteras för vidare åtgärder.

Översvämnings- och andra risker: I kommunen förekommer lokala risker kopplade till översvämnning vid vattendrag och lågpunkter samt till transporter av farligt gods. Översvämningsrisker kan uppstå i samband med höga flöden, intensiv nederbörd och snösmältning. Lågpunkter i terrängen kan medföra risk för instängda vattenmassor vid skyfall.

Inom Emåns avrinningsområde finns ett flertal kraftverksdammar som vid höga flöden (hög tappning av vatten) eller allvarliga tillbud (dammbrott, flodvåg) skulle kunna medföra allvarliga konsekvenser för områden nedströms dammarna. En kaskadeffekt skulle kunna göra att effekterna blir mycket stora om flera dammar påverkas. Ett scenario med dammbrott bedöms som mindre troligt då verksamhetsutövarna har ett väl utvecklat säkerhetsarbete. Översvämnningar till följd forcerad tappning vid höga flöden/skyfall bedöms dock utgöra en risk som man måste hantera i kommunens och verksamhetsutövarnas tappningsstrategier, riskhantering och klimatanpassning. Även vid tillståndsprövning av vattenverksamheter behöver man ta hänsyn till dessa risker.

Ras och skred: I kommunen finns små risker för ras och skred. I Landsbro finns ett område med skredrisk som är kopplat till erosion.

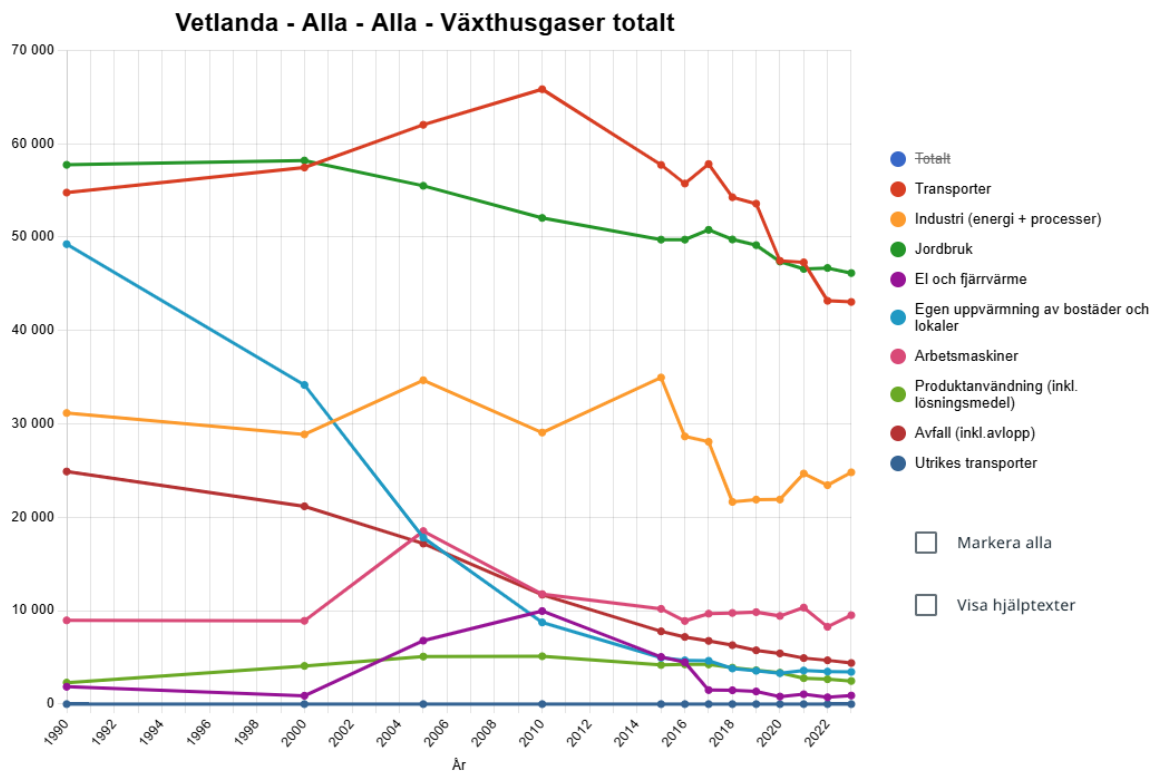
Transporter av farligt gods på väg och järnväg innebär en potentiell risk för utsläpp, brand eller explosion vid olyckor, vilket kan påverka närboende och räddningstjänstens framkomlighet och miljön. En riskanalys har utförts vid stationsområdet i centrala Vetlanda som visade på låga risker med järnvägstrafiken med nuvarande trafikintensitet, trafikreglering och närhet till bostäder och andra byggnader.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Klimatpåverkan och klimatanpassning omfattar både de utsläpp av växthusgaser som uppstår till följd av samhällsplanering och markanvändning, samt de risker och sårbarheter som följer av ett förändrat klimat. Aspekten rör transporter, bebyggelsestruktur, energianvändning och resursförbrukning, liksom effekter av ökande temperaturer, förändrade nederbördsmonster, översvämningsrisker och extremväder. En hållbar utveckling innefattar att kommunen minskar sin klimatpåverkan samtidigt som samhällsstrukturen anpassas till framtida klimatförhållanden.

Miljöaspekten berör särskilt miljömålen "God bebyggd miljö", "Begränsad klimatpåverkan" och "Levande sjöar och vattendrag", i synnerhet i relation till risker för översvämnning och påverkan på vattenmiljöer.

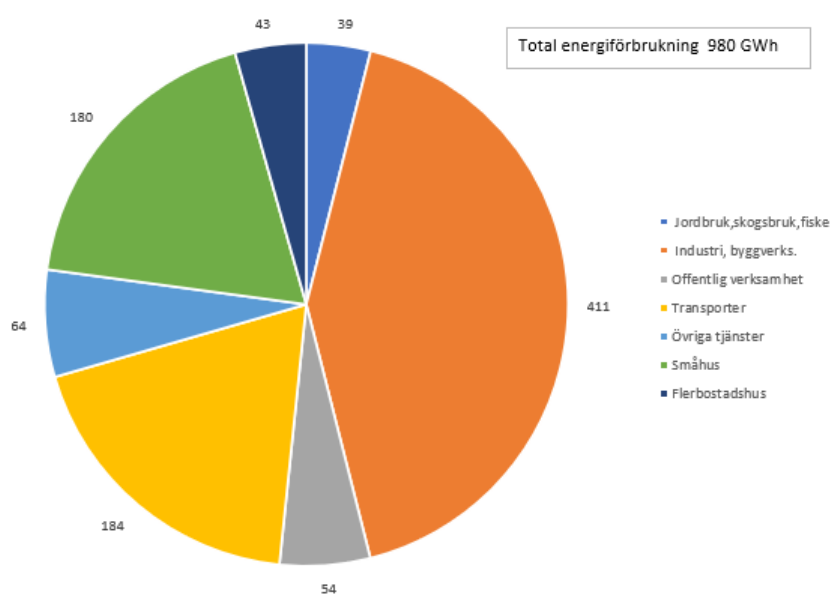
Klimatpåverkan: Idag ligger utsläppsnivåerna inom det geografiska området på totalt cirka 139 000 ton. Det motsvarar ungefär 5 ton per invånare. Det är transporter och jordbruket som står för de största enskilda utsläppen därefter kommer industrin. Utsläpp från bostäder har minskat radikalt sedan 1990 och står för en väldigt liten del av de totala utsläppen.

Inom kommunen behöver utsläppen minska med ca 20 % per år för att komma ner i det mål som är satt om 1 ton per invånare år till 2045 och därmed klara 1,5 graders målet. Jämförelsesiffror visar dock att Vetlanda geografiska yta har en avsevärt lägre minskningstakt i utsläpp än vad som krävs för att nå detta mål.

Den totala energiförbrukningen i kommunen ligger på ca 1000 GWh per år och har varit relativt konstant. Industri och byggverksamhet står för nära hälften av energiförbrukningen. Därefter kommer transporter och småhus som stora energiförbrukare. Bilden nedan visar energiförbrukningen inom olika sektorer.

Slutavvändning av energi i olika sektorer 2022 (GWh)

Klimatanpassning: Den regionala klimat- och sårbarhetsanalysen visar att Jönköpings län går mot ett klimat som blir varmare, torrare och blötare, med ökade risker och sårbarheter inom en rad områden. Klimatanalysen pekar på fler extrema väderhändelser inklusive intensiva regn och översvämningar. Framtida utmaningar för kommunen bedöms vara torka med problem med dricksvattenförsörjningen och risk för skogsbränder samt höga temperaturer särskilt i äldreboenden och skolor.

De mest kritiska riskerna enligt regional klimat- och sårbarhetsanalys är:

- Vattenfrågor – främst torka men också översvämning
- Värmeböljor – särskilt inom skola, vård och omsorg
- Robust samhällsplanering – klimatsäker infrastruktur
- Biologisk mångfald och ekosystemtjänster
- Energisystemets kapacitet och robusthet
- Social sårbarhet och geografiska riskzoner

Naturmiljö och biologisk mångfald

Skyddade djur- och växtarter samt biologisk mångfald i övrigt avser de ekologiska värden som finns i landskapet och hur dessa påverkas av markanvändning, exploatering och förändringar i livsmiljöer. Aspekten omfattar förekomsten av särskilt värdefulla biotoper, arter som är skyddade enligt lag eller bedöms som hotade, samt den övergripande strukturen och funktionen hos ekosystemen. Biologisk mångfald är avgörande för ekosystemens motståndskraft och förmåga att leverera viktiga ekosystemtjänster som ren luft, rent vatten och pollinering.

Aspekten kopplar särskilt till miljömålen "Ett rikt växt- och djurliv", "Levande skogar" och "Myllrande våtmarker" och utgör underlag för att bedöma hur översiktsplanen övergripande kan påverka arters bevarandestatus, livsmiljöer och den biologiska mångfalden i stort.

Vetlanda kommun präglas av ett variationsrikt landskap där skogsmark, jordbrukslandskap, våtmarker och vattendrag tillsammans skapar goda förutsättningar för biologisk mångfald. Kommunen hyser ett stort antal naturvärdesobjekt i samtliga värdeklasser samt flera områden av nationell och regional betydelse för naturvården. Naturvärdena är ofta knutna till hävdade betesmarker, ädellövskogar, våtmarker, sjöstränder samt äldre skogs- och sumpskogsmiljöer. I dessa miljöer förekommer livsmiljöer för rödlistade arter.

Flera områden är utpekade som riksintressen för naturvård, Natura 2000-områden, naturreservat eller lokalt utpekade som värdefulla landskap. Dessa områden sammanfaller ofta med hög koncentration av naturvärdesobjekt i klass 1 och 2 och bör betraktas som särskilt känsliga ur ett planeringsperspektiv. Höga naturvärden återfinns i områden med småskaligt och variationsrikt odlingslandskap i Nye-Skirö-Stenbergasamt Lannaskede–Myresjö men också i Bäckaby-Ramkvilla.

I anslutning till kommunens tätorter finns betydande naturvärden. Dessa områden fyller en dubbel funktion genom att både utgöra viktiga livsmiljöer för flora och fauna samt bidra till ekosystemtjänster och rekreativa värden för invånare.

Landskap och kulturmiljö

Landskap och kulturmiljöer omfattar de värden som präglar kommunens fysiska och historiska miljö, inklusive landskapsbild, bebyggelsestrukturer, fornlämningar, kulturhistoriskt värdefulla miljöer och platser med särskild identitet. Aspekten berör både det visuella och rumsliga landskapet, liksom de spår av mänsklig aktivitet som berättar om områdets utveckling över tid. En god hushållning med landskapets och kulturmiljöernas värden innebär att bevara och stärka karaktärsskapande strukturer, kulturhistoriska samband och lokala identiteter, samtidigt som långsiktigt hållbar utveckling möjliggörs.

Arbetet med denna aspekt kopplar särskilt till miljömålet "God bebyggd miljö", samt till miljömålet "Ett rikt odlingslandskap" (som ligger till grund för landskaps- och kulturmiljöhänsyn), och utgör underlag för att bedöma hur översiktsplanens förslag kan påverka landskapets funktion, uttryck, upplevelsevärden och kulturhistoriska värden.

Inom kommunen finns särskilt värdefulla miljöer och byggnader som innefattar riksintresseområden, kulturresevat, kyrkliga kulturminnen och begravningsplatser, byggnadsminnen och bebyggelsemiljöer och byggnader som bedömts som särskilt värdefulla. Under 1100-talet tillkom Njudungskyrkorna som är karaktäristiska för bygden. I kommunen finns också fornlämningar, vanligast förekommande är de från yngre järnålder även om äldre lämningar från exempelvis yngre stenålder finns.

Dessa miljöer och byggnader finns i områden som omfattas av detaljplan (med eller utan preciserade krav eller skydd), områdesbestämmelser, sammanhållen bebyggelse men också i områden utan reglering, skydd eller förhöjd lovplikt.

Kulturmiljöunderlaget i Vetlanda kommun utgörs i nuläget i huvudsak av Kulturmiljöutredningen från 1989 samt ett särskilt underlag framtaget för centralorten från 2017. Underlaget från 1989 är föråldrat och uppfyller inte dagens krav på aktualitet och kunskapsnivå i översiktsplanering enligt PBL och miljöbalken. Sedan utredningen togs fram har både bebyggelsestruktur, markanvändning och synen på kulturmiljövärden förändrats väsentligt.

Hushållning med naturresurser

Hushållning med naturresurser handlar om att använda mark- och vattenresurser på ett långsiktigt hållbart sätt. God hushållning innebär att bevara och vårda dessa resurser, minimera negativa miljöeffekter och säkerställa att mark- och vattenanvändningen kan stödja både samhällsutveckling och ekosystemens funktioner.

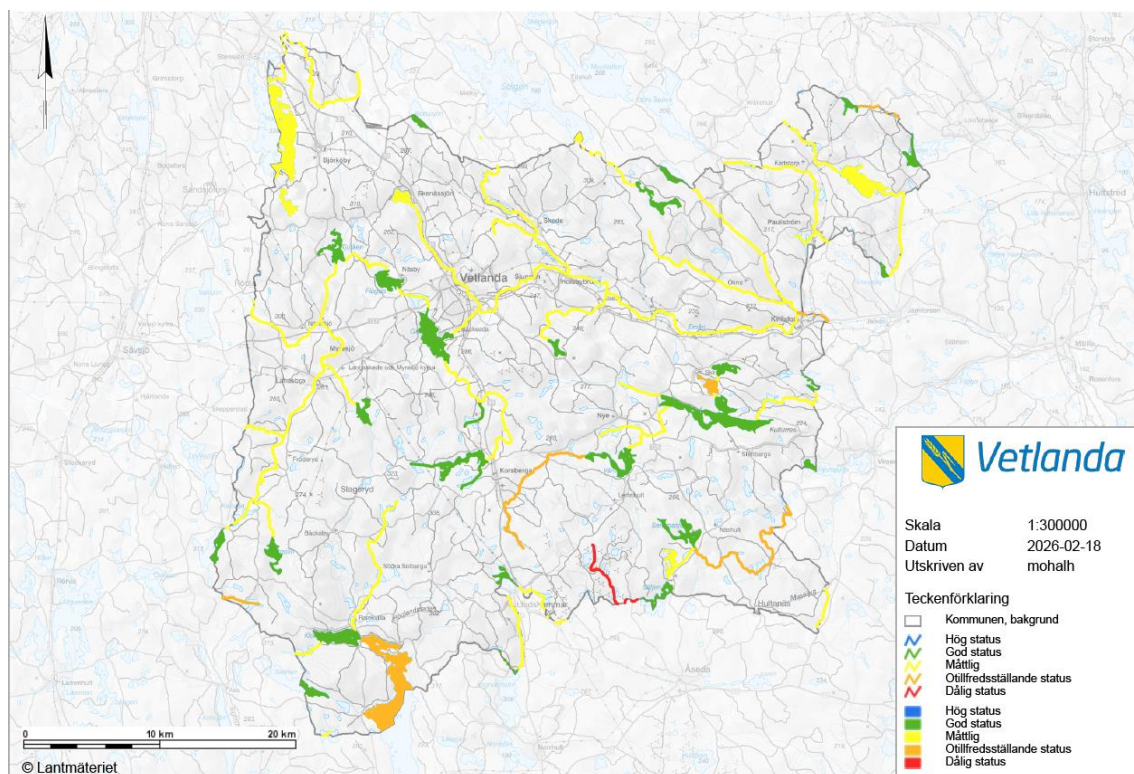
Aspekten inkluderar dricksvattenförsörjning, vattenmiljöer med höga naturvärden och status enligt miljökvalitetsnormer. En långsiktigt hållbar planering kräver att vattenresurser används varsamt och att deras ekologiska och kemiska status bevaras eller förbättras.

Arbetet med vatten kopplar särskilt till miljömålen "Levande sjöar och vattendrag", "Grundvatten av god kvalitet" och "Giftfri miljö", och utgör underlag för att bedöma hur översiktsplanens utvecklingsinriktning kan påverka vattenmiljöernas ekologiska funktion och kemiska status.

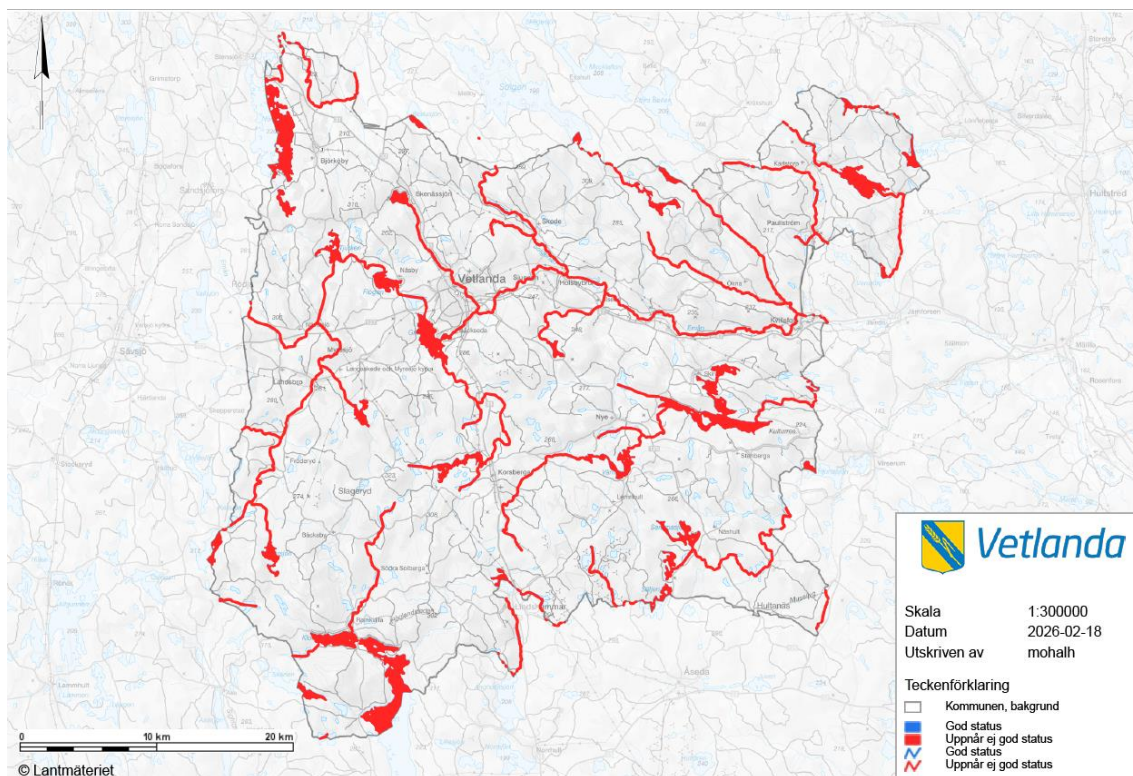
Riksintressen hanteras samlat här men utvecklas under de miljöaspekter där de också sakmässigt hör hemma – som till exempel under kulturmiljö och naturvård. Områden av nationell betydelse och som är svåra eller omöjliga att återställa hanteras också – det rör främst brukningsvärda skogs- och jordbruksmarker.

Markanvändning: Den dominerande markanvändningen är skogsmark. Stor del av skogen är produktionsskog. En långt mindre, om än betydande andel av kommunens yta utgörs av jordbruksmark, den mer sammanhängande i sydöstra och nordvästra kommunen. Drygt 4% av kommunens totala yta klassas som bebyggd eller anlagd mark.

Vatten: Miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten innebär att sjöar, vattendrag och kustvatten ska nå god ekologisk och god kemisk ytvattenstatus medan grundvatten ska ha god kemisk grundvattenstatus och god kvantitativ status. Den aktuella statusen får inte försämrats i något avseende. I Vetlanda kommun omfattas ett flertal vattendrag, sjöar och grundvatten av miljökvalitetsnormerna för vatten. De flesta ytvattentillgångar har godtagbar vattenkvalitet men några har måttlig/otillfredsställande status medan enstaka har dålig status. Den ekologiska statusklassificeringen för ytvattenförekomster ses nedan.

Samtliga sjöar och vattendrag uppnår ej god kemisk status, se karta nedan.

I Vetlanda kommun har samtliga grundvatten god kemisk status och god kvantitativ status. Torka påverkar den kvantitativ statusen. De mest betydande påverkandekällorna på grundvattnet är förorenade områden, deponier, större vägar, skogsbruk och jordbruket.

Riksintressen: I Vetlanda kommun är Emån med tillhörande käll- och biflöden utpekade och fastställt som riksintresse direkt i lagen. Avvägningen mellan olika intressen har för detta gjorts och dess status som riksintressen är därför redan fastslagen. Utöver detta finns riksintresseanspråk utpekade av myndigheter för kulturmiljövård (åtta stycken), naturvård (26 stycken), energiproduktion (tre stycken), kommunikationer (fem stycken) och totalförsvaret (två stycken). De olika riksintresseanspråken är av olika karaktär och behöver därför beaktas på olika sätt. När det gäller natur och kulturmiljö och så handlar det om värden som inte ska påverkas negativt av de förändringar man gör. Övriga riksintressen är anspråk på att nyttja resurser eller anläggningar, vilket inte ska förhindras. Riksintressen för vindbruk, kommunikationer och totalförsvaret faller inom denna kategori.

Teknisk försörjning

Teknisk försörjning omfattar de infrastruktursystem som är nödvändiga för ett fungerande samhälle, såsom vatten och avlopp, elförsörjning, fjärrvärme, och avfallshantering. Dessa system berör aspekterna Befolkning och människors hälsa och Hushållning med naturresurser men redovisas i nulägesbeskrivning som ett samlat avsnitt för tydlighetens skull.

Nulägesbeskrivningen ger en översikt över den befintliga tekniska försörjningen, uppmärksammar brister och sårbarheter och utgör underlag för att bedöma hur översiktsplanens utvecklingsinriktning kan påverka både samhällsservice och miljö. Arbetet med teknisk försörjning kopplar särskilt till miljömålet "God bebyggd miljö".

Vatten och avlopp: I Vetlanda kommun finns det i dagsläget 14 allmänna vattentäkter/vattenverk och 15 allmänna avloppsreningsverk som Njudung Energi är VA-

huvudman för. Projektering pågår dock för att kunna lägga ner två vattentäkter/vattenverk och två avloppsreningsverk inom en snar framtid.

De flesta vattentäkterna i Vetlanda kommun saknar idag reservvattenalternativ. Om något skulle hända som gör befintliga vattentäkter obrukbara så står delar av kommunen utan vatten.

Samtliga grundvattentäkter har fastställda skyddsföreskrifter och skyddsområden förutom Stenberga, men vattentäkten är under avveckling. Tre ytvattentäkter saknar skyddsföreskrifter.

Det finns förutom ovan nämnda även ett vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter för sjön Örken som fungerar som förstärkning till Braås vattenverk där Växjö kommun är huvudman.

Flera vattenverk är i behov av upprustning på grund av ålder och slitage. Ingen underhållsplan finns dock framtagen än.

Avloppsreningsverken har normalt sett bra status vad gäller reningseffekt och reservkapacitet för utökning. De flesta reningsverken belastas med en hög andel tillskottsvatten beroende på inläckage i ledningsnätet vid högt grundvatten och kraftig nederbörd. Bräddning förekommer därför ofta vid hög nederbörd vid många av avloppsreningsverken. Reinvesteringar och ombyggnationer av reningsverken pågår fortlöpande, men underhållsplan saknas.

Ledningsnäten i kommunen är i stort behov av upprustning men arbetet med att åtgärda detta påbörjades för ett antal år sedan.

De huvudsakliga bristerna i dagens dricksvattenproduktion bedöms vara:

- Det finns en hög sårbarhet då ingen långvarig reservvattentäkt för Vetlanda verksamhetsområde med tillhörande områden finns tillgängligt.
- Vattendom för vattenuttag saknas för Korsberga, Pauliström, Ramkvilla och Skirö vattentäkt.
- Skyddsföreskrifter och skyddsområde saknas för Pauliström och Skirö vattentäkt samt för Vetlandas ytvattentäkt.
- Det saknas aktuella skyddsföreskrifter och skyddsområde Landsbro vattentäkt.

De huvudsakliga bristerna i dagens omhändertagande av spillvatten bedöms vara:

- Ledningsnäten för spillvatten har betydande in- och utläckage i Bäckaby, Korsberga, Kvillsfors, Landsbro, Näshult, Ramkvilla och Skirö.
- Ledningsnäten för spillvatten är generellt sett ålderdomliga och reinvesteringsbehovet är relativt stort.

Dagvatten: Inom Vetlanda kommun finns det 15 samhällen med ett separat dagvattensystem. En stor dagvatteninventering (områden) utfördes år 2000 i Emåns avrinningsområde av Emåförbundet. Dagvattenbelastningen från hårdgjorda ytor i samhällena kartlades och det lokaliserades så kallade Hot Spots som är utsläppspunkter med hög föroreningsgrad. Konkreta förslag till åtgärder togs fram och kommunens vattengrupp har jobbat aktivt med att åtgärda dessa hot Spots i Holsbybrunn, Sjunnen och till stor del även i Vetlanda tätort. Lokalt Omhändertagande av Dagvatten (LOD) en integrerad del i det kommunala planarbetet sedan lång tid tillbaka. Kommunen bedriver i övrigt ett strategiskt arbete att minska belastningen från dagvattenpåverkan (föroreningar och flödesutjämning) på kommunens recipienter.

I Vetlanda tätort finns platser som riskerar att översvämmas till följd av överbelastningar på dagvattenssystemet vid kraftiga skyfall. Byggnation på dessa platser bör om möjligt undvikas. Om sådan byggnation ändå sker, bör denna föregås av åtgärder som minskar risken för översvämningar vid skyfall.

I den fördjupade översiktsplanen för Vetlanda tätort redovisas fördröjningsytor som ska kunna hantera vatten vid kraftigt regn. Dessa ytor, som i normalfallet kan fungera som exempelvis grönområde, park- eller lekområde, ska tillfälligt tillåtas vara vattenfyllda och bör därför ej bebyggas. Fördröjningsytorna kan också vara lämpliga för dagvattendammar, översilningsområden, våtmarker eller andra lösningar som kan bromsa vattenflödet för att minska risken för översvämningar på byggnader och anläggningar. Generellt gäller att byggnation i ett område inte ska skapa översvämningsproblem på platsen eller på andra platser i tätorten. För att uppnå detta finns behov av att i detaljplaneläggning analysera avledning av dagvatten hela vägen från källa till recipient. Utgångspunkten är att ny bebyggelse inte ska öka den sammanlagda belastningen till befintligt dagvattenssystem.

Det är en brist att dagvatten generellt omhändertas i ledningsnät vilket inte utgör någon resurs i kretsloppet. Kommunen jobbar för att dagvatten ska bli en resurs i kretsloppet.

Elförsörjning: Elförbrukningen inom kommunens geografiska område har historiskt varit ca 400 GWh men de senaste fem åren har den sjunkit med ca 5 %. Lokalt bedöms nuvarande abonnenter öka sin förbrukning med ca 10 % fram till 2035. Den pågående elektrifieringen av samhället gör att industri och transporter bedöms stå inför större ökning av elförbrukningen. Med stöd i nationella energipolitiska målet kan elanvändningen fördubblas till år 2045.

Inom kommunen finns två koncessionsområden för el där Njurdung Energi ansvarar för elnätet i Vetlanda tätort med omland samt Sjunnen. Nätansvarig i övriga delar av kommunen är Eon. Båda elnätsbolagen redovisar i sina respektive nätutvecklingsplaner bedömningar rörande både hur mycket el som kan matas in i nätet och hur mycket el som förväntas förbrukas i nätområdet i framtiden. Vetlanda kommun redovisas i kapacitetsläge A för konsumtion och kapacitetsläge C för produktion. Detta gäller på kort, medel- och lång sikt. Bedömningen är kortfattat att förutsättningarna för att klara ökad konsumtion är generellt goda men att förstärkningar, nya ledningar eller andra lösningar behövs för att ta emot mer el in i nätet.

I Njudung energis nätutvecklingsplan anges en prognosticerad ökning av överföringskapaciteten från 19 MW (2025) till 22 MW (2034) det vill säga en ökning av effektbehov i nätet. Detta kan leda till behov av fysisk utbyggnad.

Privata företag har byggt stora markbundna solcellanläggningar och fler ansökningar har inkommit. För markbundna anläggningar krävs tillstånd från Länsstyrelsen och att EON godkänner anslutningen. EON anger att de med dagens kapacitet i sitt nät har svårt att godkänna nya anslutningar av större anläggningar utan att det skulle kräva ytterligare förstärkning av EON:s nät.

Planförslag

Planförslaget beskriver hur den fysisk miljön i kommunen ska användas och utvecklas mot 2040. Planförslaget presenteras i samrådsskedet i rapportform men kommer vid antagande vara digital. Framtagen samrådshandling följer därför Boverkets modell för digitala översiktsplaner, i upplägg och innehåll. Förslaget innehåller en utvecklingsinriktning, en redovisning av mark- och vattenanvändningen och en del som redovisar riksintressen, LIS-områden och hänsynsaspekter.

Planförslaget tar sikte på fem målområden:

- Destination boende – där goda boendemiljöer finns för alla livsskeden.
- Destination näringsliv – en kommun som är attraktiv för befintliga och nya företag.
- En tillgänglig kommun – där den hållbara resan är det självklara valet.
- Grönare kommun – För biologisk mångfald och människors hälsa.
- Livskvalitet och gestaltning – ett gott vardagsliv och god gestaltning.

Sammanfattning av planförslaget

Översiktsplanen anger kommunens långsiktiga inriktning för mark- och vattenanvändning samt bebyggelseutveckling. Planen ska fungera som ett strategiskt dokument som ska vägleda beslut om framtida detaljplaner och bygglov samt bidra till en hållbar samhällsutveckling.

I planen redovisas övergripande mål för bostäder, arbetsplatser, service, infrastruktur och grönområden. Tyngdpunkten ligger på att skapa goda livsmiljöer, främja en resurseffektiv användning av mark och vatten samt stärka kommunens attraktivitet och konkurrenskraft.

Planförslaget bygger på att stärka centralorten som nav för service, handel och arbetsplatser, att stärka fyra orter som serviceorter samtidigt som mindre orter och landsbygden ges förutsättningar att utvecklas utifrån sina lokala kvaliteter. Den starka traditionen inom tillverkningsindustrin ska fortsatt utgöra en grund för näringslivet, medan även handel, skogsbruk, jordbruk och andra areella näringar har en central betydelse för sysselsättning och landskapsvård.

Kommunen har cirka 27 500 invånare, varav hälften bor i centralorten. I övriga tätorter bor cirka 6000 personer och ungefär lika många bor i småorter eller på ren landsbygd. Kommunens stora geografiska yta, glesa bebyggelsestruktur och höga bilberoende utgör en utmaning i omställningen till ett mer hållbart transportsystem. Planen betonar därför behovet av förbättrade kommunikationer och satsningar på hållbara transporter, samtidigt som bilen även framöver kommer vara viktig för en stor del av kommunens befolkning. Kommunen har inte rådighet över hur kollektivtrafikförsörjningen utvecklas men planförslaget stödjer en bebyggelseutveckling som kan bidra till en bättre kollektivtrafik i de huvudstråk som redovisas.

Planförslaget innehåller områden för vindkraft. Områden som pekas ut för framtida etableringar är framtagna utifrån den nationella strategin för en hållbar utbyggnad av vindkraft. I den strategin anges områden som inte kan samexistera med vindkraft. Dessa är bland annat sådana områden som är av riksintresse för natur- och/eller kulturmiljövård, Natura2000 och ekologiskt känsliga områden. En landskapsanalys är genomförd som visar på lokala områden som inte är lämpliga för etableringar och i kommunen finns sedan 2019 en Naturvårdsplan. Båda dessa underlag ligger till grund för utpekanden av områden för vindkraft. Vidare anges ett avstånd till bostäder om minst 800 meter.

Utvecklingsinriktning

Utvecklingsinriktningen i översiktsplanen syftar till att tydliggöra hur bebyggelse, naturmiljöer och kommunikationer ska utvecklas för att bidra till att den övergripande målbilden i planen uppnås.

Bebyggelse

Kommunens tillväxt ska i huvudsak ske i områden med god tillgång till befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och service, vilket innebär att bebyggelseutvecklingen främst koncentreras till centralorten och befintliga tätorter. Småskalig bebyggelseutveckling uppmuntras även på landsbygd inom rimliga avstånd till kommunens viktiga kommunikationsstråk och med beaktande av de olika områdenas kvaliteter, känslighet och potential.

De gröna och blå kvaliteter som omger kommunens bebyggelseområden tas till vara och utvecklas utifrån både människans och naturens behov. Detta tillvägagångssätt främjar ett aktivt friluftsliv och bevarar kommunens värdefulla natur- och kulturmiljöer för framtida generationer.

För att tydliggöra kommunens utvecklingsinriktning så delas kommunens orter och områden in i följande kategorier:

Centralort: driver kommunens tillväxt och utgör det primära området för fortsatt stadsutveckling och bostadsbyggande.

Serviceorter och arbetsorter: Serviceorterna som lokala centrum som kan ge service till ett större omland. Det kan innebära att man i de centrala delarna bygger tätare, för att skapa ett underlag till service, nya bostadsområden planläggs och befintliga verksamhetsområden ges möjlighet att växa. I arbetsorterna värnas befintligt näringsliv och möjlighet till expansion möjliggörs. I dessa orter prioriteras tätortsutveckling framför bevarandet av jordbruksmark.

Småorter och landsbygd: Kommunens mindre orter och landsbygden innehåller natur- och kulturvärden som är viktiga för människors välbefinnande och skapar förutsättningar för areella näringar, ekosystemtjänster, ett aktivt friluftsliv och småskalig besöksnäring. I dessa områden förespråkas en mer småskalig utveckling, främst i närhet av befintlig service.

Natur och fritid

För att grön infrastruktur ska kunna bibehålla sitt värde i framtiden arbetar kommunen med att identifiera och värna sammanhängande naturområden där växter och djur kan leva, föröka sig och spridas vidare. Därför är det viktigt att inte bygga bort spridningskorridorer, skada naturvärden eller begränsa friluftsvärden. Viktiga områden såsom de i Naturvårdsplanen identifierade områdena undanhålls från exploatering. Det rör de i Naturvårdsplanen utpekade värdefulla landskapen och naturvårdsobjekt i klasser 1 och 2 särskilt.

Kommunen ska verka för att tätortsnära grönområdena blir mer tillgängliga samt skapa inbjudande och trygga allmänna platser, parker och naturområden. Genom att värna och utveckla friluftsområden och leder möjliggörs besöksmål för kommuninvånare och besökare. Det ger förutsättningar för näringslivet att växa även utanför tätorterna.

Kommunikationer

En viktig faktor för Vetlandas utveckling över tid är tillgången till god infrastruktur och kollektivtrafik. Då merparten av den är nationell eller regional blir det uppenbart att kommunens tillväxt och utveckling är beroende av statliga och regionala satsningar.

Det ska vara lätt att ta sig mellan olika platser. Vi ska ha möjlighet att välja mellan olika färdssätt utifrån våra olika behov. Det innebär att vi ska ha bra gång- och cykelvägar, god tillgång till kollektivtrafik och bra förutsättningar för transporter i och till våra tätorter.

För att kunna utnyttja infrastruktur och kollektivtrafik optimalt är det viktigt att lägga ny bebyggelse på rätt ställen. Genom att fokusera extra på våra service- och arbetsorter ökar möjligheten för framtida boende att resa snabbt och hållbart inom kommunen och i regionen.

Mark- och vattenanvändning

Grunddragen för hur den tänkta användningen av mark- och vattenområden ska framgå av översiktsplanen. Utvecklingen i kommunen ska främja en struktur som fungerar väl för invånare, samtidigt som den är resurssnål både vad det gäller ekonomi och hur vi hanterar vår natur. Hela kommunen delas in i områden baserat på planerad markanvändning. Mark- och vattenanvändningen har kategoriserats utifrån Boverkets ÖP-modell.

Den föreslagna markanvändningen ska i stort vara samma som i den nu gällande översiktsplanen med ett tydligt fokus på Vetlanda som motor i utvecklingen liksom på att göra hela kommunen levande genom satsning på de fyra serviceorterna. Områden för vindkraft föreslås minskas i antal och geografisk omfattning.

Jordbruksmark är av nationell betydelse och en viktig resurs för att säkra dagens och framtidens matproduktion samt för att långsiktigt bibehålla den biologiska mångfalden. Exploateringen av jordbruksmark regleras enligt 3 kap. 4 § miljöbalken. Vid exploatering av jordbruksmark måste kommunen kunna påvisa att bebyggelsen eller anläggningen behövs för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse och att detta behov inte kan tillgodoses på ett tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. För att göra en sådan bedömning ska olika alternativa lokaliseringar bedömas, beskrivas och slutligen vägas mot varandra för att kunna påvisa den mest lämpliga lokaliseringen.

Planläggning inom och i direkt anslutning till befintliga tätorter, som syftar till att utveckla tätorterna, anses vara ett väsentligt samhällsintresse eftersom hela kommunen gynnas av utveckling av kommunens tätorter samt då det är en förutsättning för utvecklingen av bostadsbeståndet och näringslivsutveckling. Vid sådan planläggning får brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk om inga andra platsalternativ bedömts vara tillfredsställande. Jordbruksmark tillåts även att tas i anspråk för exploatering som syftar till att möjliggöra för generationsskifte och fortsatt brukande av marken. Detta då jordbruksnäringen anses vara ett väsentligt samhällsintresse eftersom den är av värde för framtida livsmedelsförsörjning.

Jämförelse mellan alternativ

Alternativ till planförslaget – spridd bebyggelse

Som alternativ till planförslaget har ett scenario med mer spridd bebyggelseutveckling översiktligt studerats. Alternativet innebär att en större andel ny bostads- och verksamhetsbebyggelse kan komma att lokaliseras utanför befintliga tätorter och serviceorter, i form av mindre och mer utspridda etableringar. I en kommun som Vetlanda, med begränsad tillväxt och en stark landsbygdskaraktär, kan ett sådant alternativ vid första anblicken upplevas som attraktivt för vissa hushåll.

Beskrivning av alternativet

Spridd bebyggelse kan innebära större tomter, upplevt lägre bullernivåer och i vissa fall lägre markkostnader. Samtidigt kan boende i spridda lägen medföra längre avstånd till service, arbetsplatser och kollektivtrafik. För individen kan detta innebära ökade kostnader för enskilda lösningar för vatten och avlopp, vägar och bredband samt ett ökat beroende av bil i vardagen.

För kommunen kan en mer spridd bebyggelsestruktur medföra ökade kostnader för samhällsservice såsom skolskjuts, hemtjänst och räddningstjänst. På längre sikt kan behov uppstå av att ansluta vissa områden till kommunalt vatten och avlopp, vilket kan innebära relativt höga tröskelkostnader. Ett mer utspritt befolkningsunderlag kan även påverka förutsättningarna för kommersiell och offentlig service.

Miljömässiga konsekvenser av spridd bebyggelse

Ur miljösynpunkt kan spridd bebyggelse medföra ett något ökat transportarbete och därmed ökade utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar, jämfört med en mer sammanhållen bebyggelsestruktur. Alternativet kan även innebära ett successivt ianspråktagande av jordbruksmark, skogsmark och andra obebyggda miljöer, vilket över tid kan påverka landskapsbild och ekologiska samband. Effekterna bedöms dock i många fall bli lokala och av begränsad omfattning, särskilt vid låg exploateringstakt.

Jämförelse med planförslaget

I jämförelse med alternativet med spridd bebyggelse bedöms planförslaget, som i huvudsak inriktas mot utveckling i och i anslutning till befintliga tätorter, ge bättre förutsättningar för en effektiv användning av befintlig infrastruktur och service. Planförslaget kan bidra till att begränsa behovet av nya vägar, ledningar och tekniska system samt till att skapa ett visst underlag för kollektivtrafik, även i en mindre kommun med begränsad tillväxt.

Planförslaget bedöms även kunna ge bättre förutsättningar för att hantera miljö- och klimatfrågor på ett samlat sätt, bland annat genom att minska transportbehovet och underlätta samordnade lösningar för vatten, avlopp och energiförsörjning. Samtidigt medger planförslaget fortsatt utveckling på landsbygden i begränsad och kontrollerad omfattning.

Konsekvensjämförelse – sammanfattning

Sammantaget bedöms alternativet med spridd bebyggelse kunna medföra något större långsiktiga utmaningar avseende transportarbete, resurshushållning och kommunal service jämfört med planförslaget. Planförslaget bedöms därför, med hänsyn till kommunens storlek, utvecklingstakt och landsbygdskaraktär, ge mer balanserade förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling, utan att innebära en hög exploateringsnivå.

Nollalternativ – utveckling enligt gällande översiktsplan (2010)

Beskrivning av nollalternativet

Nollalternativet innebär att kommunen fortsatt styr sin fysiska utveckling i enlighet med gällande översiktsplan antagen 2010, inklusive tillhörande fördjupningar (Centrumplanen och Fördjupad översiktsplan för Vetlanda tätort). Gällande plan har fungerat som styrning för markanvändning, bebyggelsestruktur och infrastruktur och utgör fortsatt ramverk i avsaknad av ett nytt planförslag.

Påverkan, effekter och konsekvenser

Befolkning och människors hälsa

Under nollalternativet fortsätter utvecklingen i linje med tidigare beslutade lägen. Detta kan innebära att den strategiska styrningen av bostads- och serviceutveckling förblir oförändrad, vilket kan leda till långsammare förbättringar av tillgång till service i mindre tätorter.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Eftersom nollalternativet förutsätter att utvecklingen styrs av den gällande planen, medför det i stor utsträckning samma klimatrelaterade effekter som tidigare analyser, med begränsad styrning mot förtätning och hållbara transportlösningar på strategisk nivå. Begränsade riktlinjer för klimatanpassning i äldre planverk kan innebära att risker såsom översvämning och värmeböljor inte ges ett tydligt strategiskt fokus i markanvändningen enligt nollalternativet.

Trafik och transporter

Nollalternativet innebär att utvecklingen av trafiksystemet fortsätter enligt befintlig planering, vilket kan innebära fortsatt beroende av personbilar för många hushåll på landsbygden och i mindre orter. Den befintliga planen, som inte har ett lika tydligt hållbarhetsperspektiv som nyare planeringsunderlag, ger begränsade incitament till ökad kollektivtrafikanpassning eller gång- och cykelprioritering på strategisk nivå.

Natur och biologisk mångfald

En fortsatt utveckling enligt gällande plan kan innebära att naturvärden och ekologiska samband fortsätter beaktas i detaljplaneskedet snarare än på översiktsnivå. I vissa utpekade LIS-områden finns risk att byggnation sker i miljöer med känsliga naturvärden utan tillräcklig helhetsanalys, vilket kan medföra lokala negativa effekter på biologisk mångfald om dessa områden utnyttjas i större utsträckning.

Kulturmiljöer

Under nollalternativet fortsätter kulturmiljöer att hanteras enligt befintliga riktlinjer i 2010 års plan och fördjupningar. Eftersom planen inte innehåller lika tydliga strategiska mål om kulturmiljöernas roll som nyare planförslag kan sakna en samlad strategi för bevarande av landskapets historiska struktur över tid. Detta kan innebära att kulturmiljövärden riskerar att bli mindre synliga i översiktsplanens styrning.

Hushållning med naturresurser

Nollalternativet innebär fortsatt styrning enligt tidigare markanvändningsstrategier, vilket inte i samma omfattning främjar effektiv resurshushållning som nyare strategier med fokus på förtätning och smart tillväxt. Detta kan medföra att brukningsvärd jordbruksmark, skogsmark och andra naturresurser tas i anspråk i lägen där långsiktig resurshushållning inte är optimerad.

Samlad bedömning av nollalternativet

Nollalternativet medför att utvecklingen i Vetlanda kommun sker utan beaktande av dagens lagkrav och nyare kunskapsunderlag om miljö kvalitetsnormer, klimatrelaterade risker och ekologiska sammanhang. Detta kan leda till att planeringen blir mindre tydlig i styrning av hållbar bebyggelsestruktur, klimatanpassning samt hantering av natur- och kulturvärden. Nollalternativet kan därför ge en mindre effektiv styrning än planförslaget när det gäller att främja en långsiktigt hållbar utveckling och uppfylla nationella miljömål

Miljökonsekvenser av planförslaget

Miljöbedömningen omfattar en sammanställning av planförslagets påverkan, effekter och konsekvenser utifrån identifierade miljöaspekter samt en samlad bedömning av planens förenlighet med de nationella miljökvalitetsmålen.

Bedömningen har genomförts på en övergripande och strategisk nivå, anpassad till översiktsplanens roll och detaljeringsgrad. Planförslagets konsekvenser redovisas utifrån miljöaspekterna befolkning och människors hälsa, klimatpåverkan och klimatanpassning, trafik och transporter, natur och biologisk mångfald, kulturmiljöer samt hushållning med naturresurser. Som en del av miljöbedömningen har planens lokaliseringsprinciper stämts av mot de nationella miljökvalitetsmålen i en särskild tabell, där 13 av 16 mål bedömts relevanta för kommunen. Tabellen visar hur planens strategiska ställningstaganden bidrar till att uppfylla miljömålen och tydliggör samtidigt kvarstående målkonflikter.

Befolkning och människors hälsa

Påverkan

Planförslaget innebär förtätning i centralorten och vissa tätorter samt ny bostads- och verksamhetsutveckling i ytterområden. Detta leder till ökad trafik, förändrad markanvändning och i vissa fall påverkan på närheten mellan bostäder och befintliga verksamheter. Påverkan uppstår främst genom buller, luftföroreningar, lukt, förändrade rekreativmiljöer, hantering av förorenad mark samt risker kopplade till farligt gods och översvämning.

Effekter

Effekterna är huvudsakligen lokala. I centrala lägen kan fler människor exponeras för trafikbuller och luftföroreningar, även om miljökvalitetsnormer bedöms kunna klaras. I vissa områden finns risk för luktolägenheter och målkonflikter mellan bostäder och verksamheter. Exploatering i ytterområden kan innebära minskad tillgång till närrecreation. Omvandling av tidigare industri- och verksamhetsmark ger samtidigt möjlighet till sanering av förorenad mark och förbättrad markmiljö.

Konsekvenser

Sammantaget bedöms konsekvenserna för befolkning och människors hälsa vara små till måttliga. Negativa konsekvenser är främst lokala och kopplade till buller, rekreation och exponering för störningar, medan positiva effekter uppstår genom sanering av förorenad mark, förbättrad tillgänglighet till service och mer sammanhållen bebyggelsestruktur. Utfallet är i hög grad beroende av hur hänsyn tas i fortsatt detaljplanering och bygglov.

Klimatpåverkan och klimatanpassning

Påverkan

Planförslaget innebär befolkningsökning, ökad byggnation och fler transporter, vilket ger ökad energianvändning och utsläpp av växthusgaser, särskilt på kort sikt. Samtidigt förespråkar en bebyggelsestruktur som minskar transportbehovet och planen anger en generellt positiv inställning till förnybar energi samt att områden för förnybar energiproduktion pekas ut. Klimatrelaterade risker som översvämning, skyfall, torka och värmeböljor har påverkat lokalisering och utformning av ny bebyggelse.

Effekter

Effekterna på klimatet är kumulativa och långsiktiga. Strukturella vägval i översiktsplanen – såsom förtätning, funktionsblandning och kollektivtrafikhäna lägen bedöms ha stor betydelse för framtida utsläppsnivåer. Klimatanpassningsåtgärder, exempelvis hänsyn till översvåmningsrisker och värme, stärker kommunens robusthet.

Konsekvenser

Planförslaget's klimatpåverkan bedöms som måttlig, med potential att minska över tid. På kort sikt uppstår negativa konsekvenser genom bygg- och transportrelaterade utsläpp, medan långsiktiga konsekvenser kan bli positiva om planens strategier för energieffektivisering, hållbara transporter och förnybar energi genomförs konsekvent. Klimatanpassningsåtgärder bidrar till att minska risker för framtida skador på bebyggelse och människors hälsa.

Trafik och transporter

Påverkan

Planförslaget medför ökad trafik genom befolkningstillväxt och näringslivsutveckling. Samtidigt styrs bebyggelseutvecklingen mot lägen där gång, cykel och kollektivtrafik kan prioriteras. Nya väglösningar, såsom omfarter, påverkar trafikflöden och lokala miljöer.

Effekter

Effekterna innebär både ökad belastning på vissa stråk och minskad trafik genom andra delar av tätorter. Prioritering av hållbara kommunikationer ger förbättrad tillgänglighet och kan minska bilberoendet i centrala och kollektivtrafikhäna lägen.

Konsekvenser

Konsekvenserna bedöms som små till måttliga. Negativa effekter av ökad trafik balanseras av planens inriktning mot hållbart resande. Trafikens miljöpåverkan blir i hög grad beroende av genomförandet av kollektivtrafik, gång- och cykelåtgärder samt regionala satsningar.

Natur och biologisk mångfald

Påverkan

Planförslaget innebär viss exploatering av obebyggd mark, inklusive områden nära naturvärden och strandskydd. Samtidigt värnar planen grönstruktur, ekologiska samband och skyddade områden samt pekar ut strategier för biologisk mångfald.

Effekter

Effekterna är främst lokala och kopplade till fragmentering av livsmiljöer och rekreativa värden i ytterområden. Bevarande och utveckling av grönstruktur bidrar dock till att upprätthålla ekosystemtjänster och biologisk mångfald.

Konsekvenser

Sammantaget bedöms konsekvenserna för natur och biologisk mångfald som små till måttliga. Påverkan på skyddade områden och riksintressen bedöms i huvudsak kunna undvikas eller begränsas, förutsatt att planens ställningstaganden om hänsyn tillämpas i fortsatt planering.

Kulturmiljöer

Påverkan

Planförslaget innebär ny bebyggelse, förtätning och omvandling av mark i och i anslutning till kulturmiljöer av riksintresse samt kulturmiljöer av lokalt intresse. Påverkan uppstår främst genom förändringar i landskapsbild, bebyggelsestruktur, siktlinjer och visuella samband mellan bebyggelse, odlingslandskap och historiska miljöer.

Planförslaget grundas på ett utvecklat och breddat kunskapsunderlag om kulturmiljövärden. Kulturmiljöer behandlas inte enbart som enskilda objekt utan i större utsträckning som sammanhängande miljöer och landskap, där historiska samband, rumsliga strukturer och platsers identitet ges större betydelse. Detta innebär att påverkan på kulturmiljön i högre grad kan identifieras och beaktas redan på översiktsnivå.

Effekter

Effekterna av planförslaget kan, om hänsyn inte tas, innebära att kulturhistoriska samband försvagas, exempelvis genom att ny bebyggelse bryter visuella samband, förändrar skala och proportioner eller påverkar landskapsbilden på ett sätt som minskar miljöernas läsbarhet. Detta gäller särskilt i känsliga lägen inom eller i anslutning till riksintressen för kulturmiljövård samt i kulturhistoriskt präglade bebyggelseområden och i odlingslandskap.

Samtidigt innebär det förbättrade kunskapsunderlaget och planens tydligare vägledningar att det finns goda möjligheter att styra utvecklingen på ett sätt som stärker kulturmiljövärden. Genom varsam gestaltning, anpassning till befintlig struktur, respekt för historiska skikt och medvetna avvägningar mellan bevarande och utveckling kan ny bebyggelse bidra till att synliggöra och vidareutveckla kulturmiljöernas värden.

Konsekvenser

Mot bakgrund av det förbättrade planeringsunderlaget och de tydligare ställningstaganden som görs i planförslaget bedöms konsekvenserna för kulturmiljöer och landskapsbild som begränsade. Planförslaget ger sammantaget bättre förutsättningar än tidigare översiktsplan att hantera kulturmiljövärden på ett strukturerat och långsiktigt sätt.

Förutsättningen för denna bedömning är dock att planens vägledningar tillämpas konsekvent i efterföljande detaljplanering och vid prövning av enskilda åtgärder. I särskilt känsliga lägen krävs fortsatt fördjupade analyser och avvägningar för att säkerställa att kulturmiljövärden inte påtagligt skadas. Sammantaget bedöms planförslaget bidra till både bevarande och utveckling av kommunens kulturmiljöer, samtidigt som risken för betydande negativ påverkan begränsas jämfört med tidigare planeringsinriktningar.

Hushållning med naturresurser

Påverkan

Planförslaget innebär både förtätning och nyexploatering, vilket påverkar mark, vatten, jordbruksmark, skogsmark och teknisk försörjning. Viss brukningsvärd jordbruksmark tas i anspråk, samtidigt som återanvändning av redan påverkad mark främjas.

Effekter

Effekterna omfattar permanenta förändringar i markanvändningen, ökad belastning på vatten- och avloppssystem samt ökade krav på energiförsörjning. Samtidigt möjliggör planen effektivare resursanvändning genom samlad bebyggelse, symbioslösningar och produktion av förnybar energi.

Konsekvenser

Sammantaget bedöms konsekvenserna för hushållning med naturresurser som måttliga. Planens huvudinriktning mot förtätning och tätortsutveckling stärker resurshushållningen, men den mer flexibla landsbygdsutvecklingen innebär risk för kumulativa effekter om prövningen inte sker restriktivt.

Avstämning mot nationella miljökvalitetsmål

Avstämningen visar att översiktsplanens lokaliseringsprinciper i huvudsak är förenliga med de nationella miljökvalitetsmålen. Av de 16 miljökvalitetsmålen har 13 bedömts vara relevanta för planens geografiska och tematiska förutsättningar och ingår i bedömningen. Tre mål – Skyddande ozonskikt, Hav i balans samt levande kust och skärgård samt Storslagen fjällmiljö – har valts bort då de inte bedöms vara tillämpliga för kommunen eller för översiktsplaneringen.

Tabellen redovisar hur planens övergripande lokaliseringsprinciper bidrar till att uppfylla de relevanta miljökvalitetsmålen, särskilt miljömålet God bebyggd miljö, genom att främja en sammanhållen bebyggelsestruktur, hållbara transporter, god hushållning med mark och vatten samt hänsyn till natur- och kulturmiljövärden. Avstämningen visar samtidigt att vissa målkonflikter kvarstår, främst avseende klimatpåverkan, ianspråktagande av mark och lokala miljöstörningar, vilka bedöms vara hanterbara genom fortsatt planering och prövning i enlighet med planens vägledningar.

Lokaliseringsprincip	Beskrivning	Miljökvalitetsmål som hanteras
Samlad och koncentrerad bebyggelse	Ny bebyggelse lokaliseras i eller i direkt anslutning till befintliga tätorter för att nyttja befintlig infrastruktur och minska transportbehov	God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft
Kollektivtrafiken nära lokalisering	Bebyggelse lokaliseras i lägen som ger förutsättningar för gång-, cykel- och kollektivtrafik	Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, God bebyggd miljö
Förtätning	Redan ianspråktagen eller påverkad mark nyttjas för byggnation där lämpligt.	God bebyggd miljö, Giftfri miljö, Begränsad klimatpåverkan
Skydd av grönsstruktur och ekologiska samband	Exploatering undviks i områden med höga naturvärden samt i gröna spridningssamband	Ett rikt växt- och djurliv, Levande skogar, Myllrande våtmarker
Hänsyn till vattenförekomster och vattenskydd	Exploatering ska inte medföra försämring av vattenförekomsternas ekologiska eller kemiska status	Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning

Restriktivitet inom strandskydd	Exploatering inom strandskyddade områden sker endast där särskilda skäl föreligger och fri passage säkerställs	Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv
Begränsa exploatering av jordbruksmark	Brukningsvärd jordbruksmark ska endast tas i anspråk om samhällsintresset inte kan tillgodoses på annan plats. Ställningstaganden om tätortsutveckling i anslutning till befintlig bebyggelse kan dock påverka jordbruksmark lokalt.	Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö
Hänsyn till skogsmark med höga värden	Exploatering undviks i skogsområden med höga natur- och rekreationsvärden.	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv
Varsam lokalisering i kulturmiljöer	Ny bebyggelse anpassas till kulturhistoriska strukturer, skala och landskapsbild	God bebyggd miljö, Ett rikt odlingslandskap
Undvik riskområden	Bebyggelse lokaliseras utanför områden med risk för översvämning, ras, skred och erosion	God bebyggd miljö, Säker strålmiljö
Hantering av förorenad mark	Exploatering av förorenad mark ska föregås av undersökning och vid behov sanering	Giftfri miljö, God bebyggd miljö
Robust vatten- och avloppsförsörjning	Ny bebyggelse lokaliseras där VA-försörjning kan lösas långsiktigt hållbart	Grundvatten av god kvalitet, Ingen övergödning
Lokalisering av verksamheter	Verksamheter lokaliseras i lägen som minimerar störningar för boende och möjliggör effektiva transporter	Frisk luft, God bebyggd miljö
Produktion av förnybar energi	Områden för vind- och solenergi lokaliseras med hänsyn till natur-, kultur- och boendemiljöer	Begränsad klimatpåverkan, God bebyggd miljö
Tekniska system och resurshushållning	Teknisk försörjning ska kunna lösas effektivt med god hushållning av resurser	God bebyggd miljö, Giftfri miljö

Samlad bedömning i relation till miljömålen

Den samlade bedömningen visar att översiktsplanen i huvudsak är förenlig med de nationella miljö kvalitetsmålen, särskilt God bebyggd miljö och dess preciseringar om hälsa, säkerhet, resurshushållning, god bebyggelsestruktur, grön- och blåstruktur samt kulturmiljö.

Planförslaget bidrar positivt till målet genom:

- en mer sammanhållen och resurseffektiv bebyggelsestruktur,
- förbättrade förutsättningar för hållbara transporter,
- bevarande och utveckling av grönstruktur och rekreationsmiljöer,
- möjligheter till sanering av förorenad mark och återbruk av redan exploaterad mark.

Samtidigt innebär planen målkonflikter, främst kopplade till:

- klimatpåverkan från transporter och byggnation,
- ianspråktagande av jordbruksmark,
- lokala störningar för hälsa och rekreation,

- risk för påverkan på kulturmiljöer och naturvärden.

Dessa konflikter bedöms dock vara hanterbara, förutsatt att planens strategier och vägledningar följs i efterföljande detaljplanering och prövning. Sammantaget bedöms planförslaget stödja en utveckling mot en god bebyggd miljö och bidra till långsiktigt hållbar samhällsutveckling utan att medföra betydande negativ miljöpåverkan enligt 6 kap. miljöbalken.

Förslag till uppföljning

Uppföljning och övervakning av de effekter som översiktsplanen har ska göras i samband med arbetet med kommande planeringsstrategi.

I övrigt ska effekter på luft, buller samt mark- och vattenmiljöer följas upp i miljöövervakning och uppföljning av genomförda detaljplaner och projekt, samt översyn av vissa befintliga styrdokument. Vissa detaljfrågor följs även upp i samband med tillsyn.